

**Toelichting
advies
subsidies
evenementen
(deel 1)**

Aanleiding

Eind 2017 heeft de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) de NLsportraad een adviesaanvraag gedaan over subsidies aan internationaal toonaangevende topsportevenementen.¹ In de brief vraagt de minister het volgende.

1. *Welke criteria zou de NLsportraad willen hanteren om te bepalen of een sportevenement internationaal aansprekend (subsidiabel) is voor VWS en op de lange termijn agenda past?*
2. *In welke fase(s) van het proces, zoals in de ambitie- en Pre-BID-fase als in de BID- en organisatie-fase, zou de NLsportraad welk advies kunnen uitbrengen?*
3. *Welke expertise heeft de NLsportraad (aanvullend) nodig om de subsidieaanvragen adequaat te kunnen beoordelen? Kan dit ambtelijk of door deskundigen en welke mogelijk kosten zijn hieraan verbonden?*
4. *Hoe kunnen deze adviezen ook worden gebruikt door andere mogelijk betrokken partijen, zoals gemeenten, provincies, sportbonden en particuliere organisaties?*
5. *Welke procedure stelt de NLsportraad voor om te komen tot een transparant en onafhankelijk proces van beoordeling?*

De Nederlandse Sportraad (NLsportraad) heeft de minister begin 2018 geantwoord de aanvraag op te pakken volgens een tweesparenbeleid:²

- a) een advies op de korte termijn, met quick wins door de huidige werkwijze te verbeteren en onder auspiciën van de NLsportraad te brengen (deel 1);
- b) een lange termijn, strategisch advies voor een evenementenagenda en een nieuw beleidskader (deel 2).

In dit advies werken we deel 1 verder uit.

¹ <https://www.nederlandse-sportraad.nl/documenten/brieven/2017/11/21/adviesaanvraag-vws-evenementen>

² <https://www.nederlandse-sportraad.nl/documenten/brieven/2018/01/05/antwoordbrief-adviesaanvraag-subsidies-evenementen>

Advies

Het advies is een beoordelingscommissie in te richten onder auspiciën van de NLsportraad, onder een aantal voorwaarden en met doorvoering van een aantal quick wins. Aanpassing van het Beleidskader sportevenementen is nodig door de rol van de beoordelingscommissie van de NLsportraad op te nemen.³

Aanpak

Ten behoeve van het advies heeft de NLsportraad zich goed georiënteerd op de huidige en gewenste situatie en in verschillende fasen gesproken met relevante partijen: de partners en de commissie evenementen van het netwerk Kracht van Sportevenementen,⁴ overheden, sportbonden, het NBTC, NOC*NSF en uiteraard het ministerie van VWS. Ook heeft de NLsportraad de situatie vergeleken met de advisering over subsidies in de cultuursector en bij congressen. Tenslotte heeft de NLsportraad expertise ingewonnen over (good) governance en integriteit bij een aantal experts.

³ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2013/11/12/beleidskader-sportevenementen>

⁴ Het netwerk Kracht van sportevenementen bestaat op dit moment uit de directeuren Sport van de gemeenten Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht en Eindhoven, de provincies Gelderland en Noord-Brabant, NOC*NSF en het ministerie van VWS.

Toelichting

1. Onafhankelijke beoordeling

De NLsportraad stelt voor onder eigen auspiciën een commissie in te stellen met een operationele taak, vergelijkbaar met de commissies ter beoordeling van subsidies bij de Raad voor Cultuur die het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) adviseert. Een beoordelingscommissie past bij het doel en de opdracht van de NLsportraad. De NLsportraad is het enige orgaan dat geheel onafhankelijk van zowel veldpartijen als van het ministerie van VWS een adviserende functie kan vervullen en geen conflicterende belangen heeft. Adviezen kunnen zich behalve op het ministerie van VWS ook richten op andere ministeries die een belang hebben bij of subsidie willen toekennen aan grote sportevenementen. Ook de Tweede Kamer kan adviesaanvragen bij de beoordelingscommissie van de NLsportraad neerleggen.

In de huidige governance adviseert de commissie evenementen aan de directeuren van het netwerk Kracht van Sportevenementen of een sportevenement kan worden ingedeeld in de categorie 'topevenement' en daarmee subsidie kan ontvangen van het ministerie van VWS tot het maximale bedrag van € 2.500.000. Dit betekent in praktijk dat vijf gemeenten, twee provincies, NOC*NSF en VWS - op advies van de commissie evenementen - samen bepalen aan welke sportevenementen VWS-subsidie wordt gegeven.

Zowel voor VWS, NOC*NSF, sportbonden als de deelnemende én niet-deelnemende gemeenten en provincies acht de NLsportraad deze situatie niet houdbaar. Partijen zijn belanghebbend en niet onafhankelijk. Deelnemende en niet-deelnemende overheden en sportbonden zijn met elkaar in concurrentie om de landelijke subsidies; sommige van hen zitten wel aan tafel, en andere niet. NOC*NSF komt in een positie dat het de ene tak van sport moet bevoordelen boven de andere, en hierover verantwoording moet afleggen aan de achterban van leden. Het ministerie van VWS komt in de positie dat het zichzelf adviseert en hierop eigenlijk in latere instantie niet meer kan terugkomen.

De NLsportraad erkent de meerwaarde van de samenwerking tussen overheden en sportsector en is groot voorstander van een - open - netwerk van partners in sportevenementen, maar adviseert tegelijkertijd de beoordeling van subsidies strikt onafhankelijk te houden en buiten het netwerk te plaatsen.

De adviezen van de beoordelingscommissie worden openbaar en komen ter beschikking van alle andere partners in sportevenementen. Zodoende bieden de adviezen van de beoordelingscommissie ook provincies, gemeenten, sportbonden, sponsors en andere financiers handvatten in hun plan- en besluitvorming rond grote sportevenementen. Idealiter ontwikkelt de beoordeling door de commissie zich als een 'keurmerk' waar ook andere partijen op kunnen varen.

2. Eén taak en één pet

De petten van 'adviseur' en 'beoordelaar' worden gescheiden. De commissie heeft alleen een taak in de beoordeling. De commissie heeft geen taak in de advisering van evenementenorganisatoren, de kennisoverdracht, de samenwerking, de modelaanpak, het bijhouden van de kalender, enzovoorts.

De behoefte aan advies en kennisuitwisseling is in praktijk - bij sportbonden, evenementenorganisatoren, gemeenten, bedrijven - wel degelijk aanwezig. In het beleidskader wordt benoemd dat VWS hierin flankerend investeert. Genoemd worden een kennisbank, de modelaanpak, de kalender en evaluaties. De financiering van het

flankerend beleid is het afgelopen jaar door de VWS teruggeschroefd, maar de NLsportraad beveelt aan dit de komende jaren juist uit te bouwen. Hiervoor kan het huidige steunpunt voor het netwerk Kracht van Sportevenementen (KvS) worden benut (gevestigd bij NOC*NSF) of kan elders een nieuw steunpunt worden ingericht ten behoeve van een groeiend *open* netwerk van partners in sportevenementen. Goed voorbeeld is de taak die het Nederlands Bureau voor Toerisme en Congressen (NBTC) heeft voor congressen. Het NBTC wordt hiervoor deels door het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) gefinancierd, en deels door de branche.

Ook de toegepaste en fundamentele kennisontwikkeling en –overdracht onder andere via NWO, ZonMw, Regieorgaan SIA, het Mulier Instituut, Kenniscentrum Sport, de Werkgroep Evaluatie Sportevenementen (WESP), hogescholen en universiteiten verdient een impuls. Hierover zal de NLsportraad nog voor de zomer een separaat advies uitbrengen.

3. Twee momenten voor beoordeling

De NLsportraad stelt voor om de plannen van evenementenorganisatoren op (minstens) twee momenten te beoordelen. De commissie beoordeelt (1) in de voorbereidingsfase/pre-bidfase in welke categorie een evenement thuis hoort (in deze fase worden uitdrukkelijk geen uitspraken gedaan over de hoogte van een toe te kennen subsidie) en (2) in de organisatiefase of de aanvankelijke plannen consistent zijn uitgewerkt en welk subsidiebedrag de rijksoverheid hieraan kan verstrekken. In het huidige Beleidskader sportevenementen gaat het om de categorisering ‘topevenement’, ‘topevenement in de buitencategorie’, ‘aanloopevenement’ of ‘overig evenement’. Een laatste categorie betreft uiteraard de niet-subsidiabele evenementen. Topevenementen en evenementen met een voorafgaande verklaring van VWS krijgen conform het beleidskader voorrang in de subsidieverstrekking.

Na de beoordeling onder (1) wordt op de kalender van NOC*NSF duidelijk gemaakt in welke categorie een evenement is geplaatst.⁵ Bezien wordt of een evenement ‘top’ is – van toegevoegde waarde voor de BV Nederland op basis van de huidige criteria - dan wel in een andere categorie van het beleidskader valt; of er een solide organisatie achter het evenement staat; en of het evenement haalbaar is. Dit laatste ook om te voorkomen dat een bid eventueel moet worden teruggegeven. Voorwaarde voor beoordeling door de commissie is dat er een haalbaarheidsstudie beschikbaar is (zoals ook gevraagd in het huidige beleidskader), bij topevenementen in combinatie met een ex-antestudie naar de effecten van het evenement.

Als het bid is binnengehaald, komen de eerdere plannen terug als subsidieaanvraag aan VWS onder (2). De commissie beoordeelt de consistentie in de planvorming: worden de beloftes uit de pre-bidfase waargemaakt? Op basis van de businesscase beoordeelt de commissie of het aangevraagde bedrag (subsidiebehoefte) aan VWS reëel is en kan worden toegekend op basis van het bestaande beleidskader. Na bestudering van de businesscase kan de commissie in het advies aan VWS gemotiveerd afwijken van het aangevraagde bedrag.

⁵ <https://www.nocnsf.nl/evenementen>

De NLsportraad beveelt het ministerie van VWS aan om de voortgang in de organisatiefase goed te monitoren en in de evaluatiefase toe te zien op een gedegen evaluatie en publieke verantwoording van het evenement. Extra bemoeienis en deelname vanuit de rijksoverheid kan zorgen voor extra economische en maatschappelijke impact. Zowel het hoofdevenement als de side events kunnen goed worden benut als platform ('leverage') voor doelen van het sportbeleid en de beleidsterreinen van andere ministeries. Over de verhoging van de impact van sportevenementen zal de NLsportraad medio dit jaar nog een separaat advies uitbrengen. De in dit kader aangehaalde taken vallen buiten de scope van de beoordelingscommissie. Indien gewenst kan de beoordelingscommissie wel nog een rol spelen op een derde moment: bij de verantwoording en vaststelling van de subsidie.

4. Samenstelling commissie op basis van gedragscode

Bij de samenstelling van de commissies van de NLsportraad geldt de Kaderwet adviescolleges en het reglement en de gedragscode van de NLsportraad. De NLsportraad kan een commissie instellen uit haar midden (minstens twee leden) en daarnaast adviseurs/commissieleden aanwijzen. Gebruikelijk is dat een lid van de NLsportraad voorzitter van de commissie is. Ook de adviseurs vallen onder de gedragscode en moeten een belangenverklaring tekenen.

Na instemming van de minister stelt de NLsportraad de commissie in. De NLsportraad acht het van groot belang van tevoren de taken, verantwoordelijkheden, werkwijze en benodigde expertise van de beoordelingscommissie vast te stellen. Ook de relatie tussen de commissie en de NLsportraad moet helder zijn. De NLsportraad bemoeit zich in principe niet met de inhoudelijke beoordeling en stelt de adviezen van de commissie in de raadsvergadering vast. Alleen in uiterste gevallen kan van een advies van de commissie worden afgeweken.

Van tevoren worden functieprofielen ontwikkeld voor de leden van de commissie. Pas daarna vindt de bemensing van de commissie plaats. In deze fase wordt ook verkend of de leden en experts van de huidige commissie evenementen van het netwerk Kracht van Sportevenementen belangstelling hebben voor deelname aan de beoordelingscommissie, en of hun deelname kan plaatsvinden conform het reglement en de gedragscode van de NLsportraad. De NLsportraad hecht aan de onafhankelijkheid van de leden van de beoordelingscommissie.

5. Transparantie van criteria, procedures, adviezen en besluiten

Het gehele traject (van ambitie en bid tot organisatie en evaluatie) rond sportevenementen wordt wat de NLsportraad betreft transparant. Dat geldt voor de criteria en procedures die de commissie hanteert, voor de adviezen die de commissie geeft aan VWS en voor de besluiten die VWS uiteindelijk neemt. Ook de Tweede Kamer wordt op deze manier geïnformeerd.

Ook de stukken van evenementenorganisatoren worden wat de NLsportraad betreft zoveel mogelijk openbaar: bideisen, studies, plannen en evaluaties. Een uitzondering wil de NLsportraad maken voor concurrentiegevoelige haalbaarheidsstudies, als het bid nog niet is binnengehaald. De NLsportraad is groot voorstander van publieke verantwoording achteraf.

6. Haalbaarheidsstudie en businesscase centraal

De haalbaarheidsstudie (pre-bidfase) en de begroting (organisatiefase) van evenementen worden bij de huidige commissie evenementen (onder het netwerk Kracht van Sportevenementen) *vooraf* getoetst door experts en het secretariaat van de commissie. De NLsportraad wil de businesscase van evenementen centraal stellen. De haalbaarheidsstudie en begroting leveren hiervoor belangrijke informatie. Voorstel is daarom de beoordeling van de haalbaarheidsstudie en de businesscase over te hevelen van het secretariaat naar de commissie zelf en de commissie met deskundigheid hierover uit te breiden.

In de haalbaarheidsstudie moet expliciete aandacht zijn voor de eisen van de internationale federatie en hoe hiermee wordt omgegaan. De eisen, maar ook de sponsorvoorwaarden en mediarechten, kunnen immers zeer bepalend zijn voor de businesscase.

In het Beleidskader sportevenementen wordt subsidie nadrukkelijk neergezet als een sluitstuk. Het uitgangspunt bij de beoordeling van de haalbaarheidsstudie en businesscase is om het aandeel subsidie in de totale begroting zo laag mogelijk te houden (gezonde publiek-private verhoudingen). De NLsportraad acht private bijdragen cruciaal met oog op de toekomst en de mogelijkheid om mega- en multisportevenementen binnen te halen. Daarnaast dient de rijkssubsidie in een goede verhouding te staan tot de subsidies van provincies en gemeenten. In het huidige beleidskader zijn de te vergoeden kosten door de rijksoverheid in absolute en in relatieve zin gemaximeerd. De ervaring leert dat evenementenorganisatoren subsidie niet als sluitstuk, maar als beginpost zien en vaak het maximumbedrag aanvragen. De commissie kan het ministerie van VWS adviseren over de reële subsidiebehoefte en de hoogte van het toe te kennen bedrag.

7. Voorstel voor procedure

Voorstel is de huidige procedures te vereenvoudigen tot de volgende stappen.

Pre-bidfase

- Indienen door de organisator van een initiatief via een aanmeldformulier, bijvoegen haalbaarheidsstudie, tenminste één maand voor de vergadering van de beoordelingscommissie.
- Toets door het secretariaat van de NLsportraad op volledigheid.
- Doorgeleiding stukken door het secretariaat aan de beoordelingscommissie (desgewenst met samenvatting, scoreformulier e.d.).
- Toelichting en ondervraging van de organisator in de vergadering van de beoordelingscommissie. Formulering en onderbouwing advies naar aanleiding van de commissievergadering en de stukken.
- Doorgeleiding advies van de beoordelingscommissie naar de raadsvergadering.
- Besluit in de raadsvergadering (afhameren); alleen op basis van zwaarwegende financiële, bestuurlijke of politieke belangen wijkt de raadsvergadering af van het advies van de beoordelingscommissie.
- Aanbieding definitief advies aan betrokkene en aan VWS en publicatie van (samenvatting) advies; besluit van VWS en categorisering evenement wordt gepubliceerd via de sportevenementenkalender.

Organisatiefase

- Indienen door de organisator van een aanvraag bij het ministerie van VWS.
- Toets door het ministerie van VWS op volledigheid.
- Doorgeleiden aanvraag aan secretariaat NLsportraad en via het secretariaat aan de beoordelingscommissie (desgewenst met samenvatting, scoreformulier e.d.).
- Toelichting en ondervraging van de organisator in de vergadering van de beoordelingscommissie.
- Formulering en onderbouwing advies naar aanleiding van de commissievergadering en de stukken.
- Doorgeleiding advies van de beoordelingscommissie naar de raadsvergadering.
- Besluit in de raadsvergadering (afhameren); alleen op basis van zwaarwegende financiële, bestuurlijke of politieke belangen wijkt de raadsvergadering af van het advies van de beoordelingscommissie.
- Aanbieding definitief advies aan betrokkene en aan het ministerie van VWS en publicatie van (samenvatting) advies.
- Publicatie besluit van het ministerie van VWS.

De beoordelingscommissie komt minstens 4 maal per jaar bijeen. Doorgeleiding aan de NLsportraad kan maandelijks plaatsvinden.

8. Quick wins in de criteria

Hierna volgen twee tabellen met criteria bij de beoordeling van subsidieaanvragen van grote sportevenementen:

In de eerste tabel zijn in de linkerkolom de criteria uit het beleidskader van VWS opgenomen en in de rechterkolom de inzet van de huidige commissie evenementen (netwerk Kracht van Sportevenementen) daarbij.

In de tweede tabel zijn de geoperationaliseerde criteria van de huidige commissie evenementen opgenomen met in de rechterkolom de 'quick wins' die de NLsportraad daarbij wil voorstellen.

VWS Beleidskader	→	Implementatie commissie evenementen
1. Welke categorieën van sportevenementen zijn subsidiabel voor welke bedragen?		commissie kijkt alleen naar categorie topevenementen
<i>Prioriteitsstelling in deze volgorde:</i> 1.1 Sportevenementen waarover een verklaring is afgelegd door het rijk 1.2 Topevenementen buitencategorie 1.3 Topevenementen 1.4 Aanloopevenementen 1.5 Overige EK's en WK's		

2. Wat zijn topevenementen? (1.2 en 1.3)	Bepalen hiervan = core business commissie
= <i>Niet-jaarlijkse</i> evenementen die op de topevenementenkalender worden gezet; netwerk Kracht van Sportevenementen stelt kalender op	Commissie evenementen opereert als adviseur van het netwerk KvS <i>Advies NLsportraad: besluitvorming netwerk laten vervallen, beoordeling door onafhankelijke beoordelingscommissie onder NLsportraad</i>
3. Welke activiteiten zijn subsidiabel?	
3.1 Organisatie van het hoofdevenement inclusief tijdelijke noodzakelijke aanpassingen aan accommodaties, echter alleen onder gelijktijdige organisatie side events (3.2)	Commissie evenementen laat kijken naar begroting en kwaliteit organisatie Evenementen worden beoordeeld op één moment in één van de twee fasen: ambitie/pre-bidfase <u>of</u> bid/organisatiefase
3.2 Organisatie van side events	Commissie evenementen kijkt naar economische/maatschappelijke spin off
4. Overige prioriteitsstelling	
4.1 WK boven EK 4.2 Spreiding: over takken van sport; in de tijd; over Nederland 4.3 Officiële eindronde WK/EK boven ander topevenement 4.4 Verwachte bijdrage van het evenement aan de doelstellingen van het beleidskader (spin off)	Deze criteria hanteert VWS zelf als de beschikbare subsidie wordt overvraagd ⁶
5. Overige voorwaarden	
5.1 Haalbaarheidsonderzoek 5.2 Subsidiebehoefte aangetoond 5.3 Sportbond betrokken 5.4 Sportmedische zorg 5.5 Integratie en toegankelijkheid mensen met handicap 5.6 Dopingcontroles 5.7 Zichtbaarheid VWS 5.8 Verslag, monitoring en evaluatie 5.9 Overige toetsing, waaronder document DAEB, overheids-tarieven	Instapvoorwaarde commissie Toetsing VWS Criterium commissie Toetsing VWS Toetsing VWS Toetsing VWS Toetsing VWS Toetsing VWS Toetsing VWS <i>Advies NLsportraad: integrale toetsing van alle voorwaarden uit het beleidskader door de beoordelingscommissie</i>

⁶ Deze criteria worden de facto niet gebruikt omdat toewijzing subsidies nu plaatsvindt volgens het principe 'wie het eerst komt, het eerst maalt'. Een toewijzing (= juridische verplichting) van VWS kan niet achteraf teniet worden gedaan. Deze - zinvolle - criteria kunnen alleen worden toegepast als evenementen vergelijkenderwijs worden beoordeeld.

Criteria commissie evenementen	Quick wins NLsportraad
1. Instapvoorwaarden/aanmelding (beoordeling secretariaat)	<i>Alle voorwaarden uit beleidskader checken. Drempelverhogende eigen voorwaarden van de evenementencommissie zoveel mogelijk schrappen.</i>
1.1 In Nederland 1.2 Periode t/m 2024 1.3 18 maanden tevoren indienen 1.4 Topevenement 1.5 Niet jaarlijks 1.6 Is er een meerjarenstrategie bond, stad/regio 1.7 Zijn er plannen voor maatschappelijke en economische impact 1.8 Is er een haalbaarheidsonderzoek gedaan (begroting, organisatie en draagvlak)	= beleidskader VWS Schrappen (einddatum onbepakt) Schrappen (indientermijn drempelverhogend) Alle categorieën evenementen conform beleidskader VWS = beleidskader VWS Komt terug onder 2.1 – <i>Onderscheid commercieel-DAEB</i> Komt terug onder 2.2 <i>Inclusief impactstudie/MKBA en evt. draagvlakmeting voor topevenementen; transparantie over eisen internationale sportfederaties</i>
2. Criteria (beoordeling commissie)	<i>Belangrijkste aanvullende criterium is dat de commissie ook de haalbaarheid/businesscase beoordeelt (partnership, organisatie en financiering) en of de evenementenorganisatie 'solide' is</i>
2.1 Visie van de bond, regio en/of stad 2.2 Beoogd maatschappelijke en economische effect in NL 2.3 Internationale sportexposure 2.4 Promotie BV Nederland 2.5 Aansprekende resultaten Nederlandse topsporters	<i>Alle criteria relevant. Andere criteria:</i> DAEB of niet Vergunningverlening en risico-analyse Afspraken belastingdienst Openbaarmaking van a tot z: aanvraag, advies, toewijzing, organisatie, evaluatie
3. Aanvullende vragen (o.a. uit aanmeldformulier)	
3.1 Ervaring met eerdere edities? 3.2 Wat maakt het evenement uniek (concept)? 3.3 Proces (politieke) besluitvorming int federatie en partners in beeld? 3.4 Beargumentatie jaartal 3.5 Samenwerking, rolverdeling, kennisoverdracht	Ervaring/expertise partners bevragen bij 'solide' organisatie = samenvatting van 2.1 t/m 2.5 Relevant, opnemen in haalbaarheidsstudie Schrappen (spreiding in de tijd niet haalbaar in huidig beleidskader) Relevant, stringente eisen stellen zoals overdracht data aan databank

Dit is een uitgave van de Nederlandse Sportraad

De Nederlandse Sportraad is een onafhankelijk adviesorgaan, dat zich richt op het versterken van de betekenis van sport voor de samenleving en op het vergroten van het rendement van sportevenementen, inclusief het ontwikkelen van een aansprekende evenementenagenda. Dat doet zij op transparante wijze samen met de betrokkenen uit het veld. De NLsportraad bestaat uit negen leden onder voorzitterschap van Michael van Praag. Adviezen van de NLsportraad zijn vernieuwend, onderbouwd door onderzoek en toetsing in de praktijk, en praktisch uitvoerbaar.

Zie www.nederlandse-sportraad.nl voor meer informatie over de raad, de raadsleden en de activiteiten van de raad.

April 2018 | 2018-3

